

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ต่อระบบการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน, ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ต่อระบบการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน และเพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกใช้กลุ่มตัวอย่าง เฉพาะกลุ่มบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในตำแหน่ง นักพัฒนาสังคม นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา หรือผู้ปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้องต่อการเฝ้าระวังทางสังคม ซึ่งผู้ศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ด้วยสนธิราชชีพนักสังคมสงเคราะห์ โดยกำหนดเป้าหมายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 231 คน

สำหรับการศึกษานี้ ได้ใช้แบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for the Social Science) ซึ่งได้ใช้สถิติการคำนวณ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อแสดงอัตราส่วนของผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม โดยใช้สูตรร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่ามัชฌิมเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อหาความเป็นกลางของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน เพื่อเก็บข้อมูลจากข้าราชการ/ลูกจ้าง/พนักงานราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการหาค่าคะแนนเฉลี่ยคำตอบของแต่ละข้อ เพื่อทดสอบหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามโดยทดสอบค่า t-test และค่า F-test เปรียบเทียบความแตกต่างโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-Way Analysis of Variance หรือ One-way ANOVA เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผลการศึกษารอบคลุมประเด็นหลักต่างๆ คือ ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ต่อระบบการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ต่อระบบการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน โดยแต่ละประเด็นสรุปภาพรวมได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ตำแหน่งส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่/พนักงานทั่วไป และส่วนมากในการปฏิบัติงานที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 1-10 ปี และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่เคยอบรมและไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับการอบรมมาใช้ในการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน

2. การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ต่อระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน

การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ต่อระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการรายงานและเผยแพร่ข้อมูล ด้านการประเมินสถานการณ์ ด้านการรวบรวมข้อมูล และด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งในด้านการรายงานและเผยแพร่ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างมีดำเนินงานที่ไม่ได้การนำเสนอข้อมูลให้กับบุคคลทั่วไป แต่เสนอผู้เกี่ยวข้องเป็นการเฉพาะ ประเด็นที่ว่า การดำเนินงานเกิดจุดอ่อนในการรายงานและเผยแพร่ข้อมูลที่จะทำให้เกิดความเสี่ยงของปัญหาเยาวชนที่เกิดขึ้นได้ ขณะที่ด้านการประเมินสถานการณ์ กลุ่มตัวอย่างมีการดำเนินงานในการศึกษาข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ประเด็นปัญหาเยาวชน ประเด็นที่ว่า การเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนจำเป็นต้องมีความรู้อย่างชัดเจนเพื่อการบ่งชี้ประเด็นปัญหาและเป็นส่วนหนึ่งของการลดปัจจัยเสี่ยงกับปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ การดำเนินงานด้านการรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างมีการดำเนินงานกับเครื่องมือ/แบบสำรวจที่ใช้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับได้ เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลได้ทุกตัวแปรที่กำหนดไว้ ส่วนการดำเนินงานด้านการวิเคราะห์ข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ต่อระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ที่พบในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน

ระดับความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ที่พบในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านการขาดความเชี่ยวชาญเชิง

วิชาการของบุคลากร ด้านทรัพยากร ด้านการประสานงาน ด้านเชิงข้อมูล และด้านชุมชน/สถานการณ์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนะเห็นด้วยในประเด็นด้านชุมชน/สถานการณ์ที่ชุมชนไม่ตระถึงประเด็นปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นซึ่งอยู่ในระดับมาก ทำให้เกิดปัญหาแนวร่วมอย่างเป็นระบบ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร ที่กระทรวงฯ ควรจัดโครงสร้างบุคลากรในการปฏิบัติงานเฝ้าระวังให้ชัดเจนอยู่ในระดับมาก ทำให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับบุคลากรว่าต้องมีระบบด้านโครงสร้างเพื่อให้เกิดความชัดเจนต่อระบบการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในประเด็นการขาดความเชี่ยวชาญเชิงวิชาการที่ผู้ปฏิบัติขาดทักษะในการทำงานเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน และการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความสำคัญกับการทำงานเฝ้าระวังอย่างจริงจังที่อยู่ในระดับมาก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน และกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในด้านทรัพยากรกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในประเด็นที่หน่วยงานขาดอุปกรณ์/เครื่องมือในการส่งสัญญาณเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนที่อาจเกิดขึ้นได้อยู่ในระดับมาก ในด้านเชิงข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในประเด็นที่ว่า การรับข้อมูลปัญหาเยาวชนมาจากหลายแหล่ง ทำให้มีความกระจัดกระจายและมีปัญหาต่อการทำงานเชิงระบบซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านการประสานงานกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในประเด็นการขาดการประสานงานในระดับพื้นที่ ทำให้มีปัญหาในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยภาพรวมของความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ที่พบในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อยู่ในระดับมาก

4. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน

ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน ประกอบด้วย การวางระบบป้องกันปัญหาและแนวทางการดำเนินงาน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในประเด็นที่ว่า การแนวทางการดำเนินงานการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนที่หน่วยงานควรซอยแผนย่อยเป็น 3 ระยะคือ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว และควรมีการกำหนดกรอบการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนในระยะยาว เพื่อให้เกิดการบูรณาการอย่างเป็นระบบ ประกอบกับหน่วยงานควรมีกระบวนการร่วมกันกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลในการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนเช่นกัน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ทำให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อแนวทางการดำเนินงาน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในประเด็นที่ว่า การวางระบบป้องกันปัญหาการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนจำเป็นต้องบูรณาการหลากหลายหน่วยงาน

ดำเนินการ และควรมีการจัดกิจกรรม/รณรงค์การเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนร่วมกันเป็นระยะต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการแก้ไขปัญหาที่เป็นระบบมุ่งเน้นสู่อนาคตอยู่ในระดับมาก ทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยต่อการวางระบบป้องกันปัญหาสู่แนวทางการปฏิบัติที่หน่วยงานควรมีการจัดทำยุทธศาสตร์เฝ้าระวังทางสังคมของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้เกิดแนวทางในการปฏิบัติ เห็นได้จากกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน โดยภาพรวมของความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อยู่ในระดับมาก

5. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ต่อระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ที่พบในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน และความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

5.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ต่อระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน

5.1.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ต่อระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกันมีการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ต่อการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนไม่แตกต่างกัน

5.1.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ต่อการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน พบว่า ตำแหน่งงาน แตกต่างกันมีการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ต่อการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนแตกต่างกัน

5.2 การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปกับปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ที่พบในการดำเนินการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน

5.2.1 การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปกับปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ที่พบในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน พบว่า เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน แตกต่างกันมีปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ที่พบในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนไม่แตกต่างกัน

5.2.2 การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปกับปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ที่พบในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน พบว่า อายุ ตำแหน่งงานที่แตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ที่พบในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนแตกต่างกัน

5.3 การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปกับความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน

5.3.1 การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปกับความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน พบว่า เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนไม่แตกต่างกัน

5.3.2 การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปกับความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ต่อการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนที่แตกต่างกัน รวมทั้งทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนที่นำไปสู่แนวทางการวางระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนเพื่อเป็นการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ในระดับหนึ่ง ในท้ายที่สุดนี้ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังต่อไปนี้

1. กระทรวงฯ ควรให้ความสำคัญต่อการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ต่อการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนให้ชัดเจน กับกลุ่มเป้าหมายอย่างเร่งด่วน

2. ควรกำหนดแผนปฏิบัติการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชน โดยการเตรียมความพร้อมและลำดับเป็นขั้นตอน กระบวนการ และการนำเสนอแผนดังกล่าวให้แก่บุคลากรทุกคนทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การประชุม การติดตามผลแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง รวมถึงการประเมินสถานการณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องทำเป็นระยะๆ และนอกจากนี้ยังต้องมีการประเมินวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเฝ้าระวังที่เหมาะสม ต่อเนื่อง และเป็นระบบ

3. กระทรวงฯ ควรมีการจัดทำมาตรฐานการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนที่เป็นรูปธรรมให้ชัดเจน

4. กระทรวงฯ ควรจัดโครงสร้างบุคลากรในการปฏิบัติงานเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดระบบการดำเนินงานในบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม

5. ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้หลักสูตรต่างๆ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพิ่มมากขึ้น ควรมีให้ความรู้ด้านการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนแก่ข้าราชการเจ้าหน้าที่ พนักงานราชการแก่บุคลากรทุกระดับ เพื่อเป็นการสร้างความความเข้าใจในเรื่องการเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนและควรมีการพัฒนาหลักสูตรการอบรมเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน

6. กระทรวงฯ ควรประชาสัมพันธ์ระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนให้สาธารณชนทราบและมีแผนงานการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงการติดตามและประเมินผลต่อการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

2. ควรมีการสรุป/ถอดบทเรียนการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเยาวชนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์